

Samhall sopar mattan med städföretagen

En granskning av offentlig upphandling av städtjänster i åtta län

Resultat

Resultaten i den här rapporten visar tydligt att Samhall har högst vinstandel i offentliga upphandlingar av städtjänster i samtliga av de åtta nordligaste länen. Samhall vinner en oproportionerligt stor andel av de upphandlingar de deltar i jämfört med andra likvärdiga företag. I Samhalls bolagsstyrning står att verksamheten ska bedrivas så att övriga näringsliv inte utsätts för osund konkurrens. Den här rapporten visar på att så inte är fallet.

Almega Städföretagen har undersökt 1 200 offentliga städupphandlingar som genomförts under perioden 28 januari 2016 till 1 januari 2019. Den här rapporten redovisar en fördjupad

granskning av de nordligaste länen där företagen har grupperats efter storlek. Datakälla är Visma Opic.

Vi har grupperat företagen utifrån antalet anställda för att enklare kunna jämföra Samhall med likvärdiga företag i samma storleksklass, det vill säga stora företag. Men även för att kunna se skillnaden mellan Samhall och mindre företag. Vid en jämförelse mellan de fem största städföretagen och Samhall för hela riket syns att Samhall vinner nästa lika många upphandlingar som de fyra största företagen gör tillsammans. Vinstandelen (vunna upphandlingar delat på antalet upphandlingar man deltagit i) är också högre för Samhall än för något av de andra fyra företagen.

Att Samhall vinner en så stor del av upphandlingarna, särskilt i de nordligaste länen, ser Almega Städföretagen allvarligt på. Privata företag behövs i hela landet, särskilt i glesbygdslänen. Att staten slår undan fötterna på företag i glesbygden rimmar illa med visioner om att hela Sverige ska leva. Särskilt hårt drabbade är de mindre företagen. Den underprissättning som Samhall ägnar sig åt ger också ett för stort fokus på pris utan hänsyn till vilken kvalitet som levereras.

Bakgrund

Almega Städföretagens medlemmar har under många år upplevt en osund konkurrens från det statligt ägda bolaget Samhall. Den osunda konkurrensen har bestått i att Samhall har kunnat hålla avsevärt lägre priser än konkurrenterna. Detta på grund av att Samhall får bidrag av staten i en klumpsumma och att de inte har behövt redovisa för hur pengarna används. Situationen har resulterat i en granskning av EU-kommissionen och en av Konkurrensverket. EU-kommissionens beslut tvingade staten att genomföra flera åtgärder för att säkerställa att merkostnadsersättningen inte överstiger kostnaderna för att uppfylla Samhalls allmännyttiga uppdrag. Konkurrensverkets granskning lades däremot ner på grund av att den interna redovisningen hos Samhall inte var transparent nog. Konkurrensverkets beslut nämnde dock att Samhall i vissa län vann en stor andel av anbuden. Det gjorde att Almega städföretagen valde att köpa in samma datamängd för att själva undersöka saken.

I en välfärdsstat är det hela samhällets ansvar att så stor del som möjligt av befolkningen har arbete och kan försörja sig själva. Det gäller även de med funktionsnedsättningar som innebär nedsatt arbetsförmåga. Men statens ansvar är inte att sysselsätta alla grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden, utan att stimulera samhället att ta detta ansvar. Stimuleringen i form av bidrag skall ske på ett konkurrensneutralt och ansvarsfullt sätt. Bidragen skall vara personliga och missbruk av bidrag skall beivras.

Framtiden

Städbranschen är redan idag en viktig integrations- och sysselsättningsmotor. Därför bör det vara här som de politiska insatserna görs för att underlätta att nya jobb skapas. Branschen erbjuder riktiga jobb och anställer redan idag personer med funktionsnedsättningar som innebär nedsatt arbetsförmåga. Då får de privata arbetsgivarna ett bidrag som följer

individerna de anställer, och som redovisas så. Samma regelverk borde gälla för Samhall. Då skulle risken för att Samhall använder bidrag från staten för underprissättning minska och konkurrensförhållandena i städbranschen förbättras.

Våra förslag för att sund konkurrens ska kunna råda i städbranschen:

- Att statens stöd till Samhall följer individen
- Att granskningen av Samhall förbättras
- Att bidraget till Samhall beräknas med SNI på femsiffernivå

Almega Städföretagens granskning av offentliga upphandlingar av städtjänster kommer att fortsätta under 2019.

Kontakt

För mer information, kontakta gärna Ari Kouvonen på 072-717 69 36 eller ari.kouvonen@almega.se.

Granskning

Hela Sverige

Företag	Deltagit i antal upphandlingar	Antal vunna upphandlingar	Andel vunna upphandlingar
Samhall	410	169	41%
<i>Stora företag</i>	<i>641</i>	<i>180</i>	<i>28%</i>
ISS	208	70	34%
Sodexo	94	28	30%
Förenade Service	243	71	29%
Allianceplus	96	11	11%

Norrbottnen

Företag	Deltagit i antal upphandlingar	Antal vunna upphandlingar	Andel vunna upphandlingar
Samhall	23	18	78%
<i>Stora företag</i>	<i>35</i>	<i>14</i>	<i>40%</i>
<i>Medelstora företag</i>	<i>17</i>	<i>7</i>	<i>41%</i>
<i>Små- och mikroföretag</i>	<i>7</i>	<i>2</i>	<i>29%</i>

Västerbotten

Företag	Deltagit i antal upphandlingar	Antal vunna upphandlingar	Andel vunna upphandlingar
Samhall	19	9	47%
Stora företag	36	11	31%
Medelstora	21	6	29%
Små- och mikroföretag	40	14	35%

Jämtland

Företag	Deltagit i antal upphandlingar	Antal vunna upphandlingar	Andel vunna upphandlingar
Samhall	11	7	64%
Stora företag	14	5	36%
Medelstora	7	3	43%
Små- och mikroföretag	7	1	14%

Västernorrland

Företag	Deltagit i antal upphandlingar	Antal vunna upphandlingar	Andel vunna upphandlingar
Samhall	21	14	67%
Stora företag	28	9	32%
Medelstora	7	3	43%
Små- och mikroföretag	20	9	45%

Gävleborg

Företag	Deltagit i antal upphandlingar	Antal vunna upphandlingar	Andel vunna upphandlingar
Samhall	23	13	57%
Stora företag	56	19	34%
Medelstora (endast 1 företag)	2	1	50%
Små- och mikroföretag	29	5	17%

Dalarna

Företag	Deltagit i antal upphandlingar	Antal vunna upphandlingar	Andel vunna upphandlingar
Samhall	14	10	71%
Stora företag	38	15	39%
Medelstora (endast 1 företag)	2	0	0%
Små- och mikroföretag	29	5	17%

Västmanland

Företag	Deltagit i antal upphandlingar	Antal vunna upphandlingar	Andel vunna upphandlingar
Samhall	13	7	54%
Stora företag	37	14	38%
Medelstora (endast 1 företag)	11	4	36%
Små- och mikroföretag	24	8	33%

Värmland

Företag	Deltagit i antal upphandlingar	Antal vunna upphandlingar	Andel vunna upphandlingar
Samhall	14	9	64%
Stora företag	27	9	33%
Medelstora (endast 1 företag)	19	4	21%
Små- och mikroföretag	7	1	14%

Metod

Almega Städföretagen har undersökt 1 200 offentliga städupphandlingar som genomförts under perioden 28 januari 2016 till 1 januari 2019. Fönsterputsupphandlingar har tagits bort. Datakälla är Visma Opic. Några upphandlingar har inte redovisade vinnare och har då inte tagits med i granskningen.

Om oss

Almega Städföretagen är arbetsgivar- och branschorganisationen för Sveriges städföretag. Vi har cirka 1 000 medlemsföretag, varav 150 företag är Auktoriserade Städföretag. Tillsammans har vi cirka 40 000 anställda, vilket motsvarar 84 procent av branschen.

Vi förhandlar kollektivavtal och påverkar villkoren för branschen. Almega Städföretagens vision är välmående medlemsföretag som bidrar till samhällsnytta och frigör resurser.

Läs mer om oss på www.serviceföretagen.se